

ŘÍZENÍ U SOUDU I. STUPNĚ

Mgr. Miloslav Hrdlička

PRŮBĚH ŘÍZENÍ (OBECNĚ)

- Podání žaloby
 - Příprava jednání
 - Jednání
 - Vynesení rozhodnutí
-
- Řízení x Jednání

ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ

- Kdy je zahájeno civilní soudní řízení?
- Sporné řízení
- Nesporné řízení

ÚČINKY ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ

○ Procesní

- Vznik překážky litispendence
- Zvolení si místní příslušnosti
- Povinnost soudu postupovat dále v řízení i bez činnosti stran

○ Hmotněprávní

- Stavění běhu promlčecí lhůty

ŽALOBA

- Procesní úkon žalobce
- Náležitosti:
 - Obecné (§ 42 odst. 4 OSŘ)
 - Zvláštní (§ 79 odst. 1 OSŘ)
 - Označení soudu
 - Označení účastníků
 - Označení zástupců
 - Označení věci
 - Vylíčení rozhodujících skutečností
 - Označení důkazů
 - Žalobní petit
 - Datum
 - Podpis
- Základní druhy žalob
 - Na plnění
 - Určovací - § 80 OSŘ
 - Zde je předpokladem úspěšnosti tzv. naléhavý právní zájem žalobce

ŽALOBY NA PLNĚNÍ

- Domáhají se přisouzení plnění
 - dare
 - facere
 - omittere
 - pati
- Vyhovující rozsudek na základě nich vydaný
 - je exekučním titulem
 - má deklaratorní povahu

ŽALOBY URČOVACÍ

- Pozitivní určovací žaloba
 - určení existence subjektivního práva
- Negativní určovací žaloby
 - určení neexistence subjektivního práva
- Požadavek naléhavého právního zájmu
 - lze-li žalovat na plnění, zásadně odpadá právní zájem na určení
- Vyhovující rozsudek
 - má deklaratorní povahu
 - není exekučním titulem
 - bývá podkladem pro zápis do veřejných seznamů či rejstříků

ŽALOBNÍ PETIT

- Návrh výroku rozsudku soudu
- U žalob na plnění je nutno vzít v úvahu vždy exekuční prostředky
- Petit spolu se skutkovými přednesy vymezuje předmět sporu
 - nelze jej překročit
 - soud jej musí vyčerpat
- Druhy žalobních petitů
 - Jednoduchý
 - jeden nárok vyplývající z jednoho skutkového stavu
 - Složený
 - prostá kumulace – několik nároků plynoucích z téhož nebo z různých skutkových stavů
 - eventuální petit
 - primární a sekundární petit
 - sekundární pro případ, že by primárnímu nebylo možno vyhovět
 - alternativní petit
 - má-li žalovaný volbu plnění (vyplývající ze zákona, nebo právního jednání)
 - alternativa facultas
 - procesní nabídka žalobce žalovanému, že se povinnosti může zprostit splněním jiné povinnosti

POSTUP SOUDU PO DORUČENÍ ŽALOBY

- Jaký je typický postup soudu po obdržení žaloby?

ROZVRH PRÁCE

- § 41 a násl. Zákona č. 6/2002
- Na kalendářní rok
- Veřejně dostupný
- Obvykle nutnost projednat se soudcovskou radou

SOUD ZKOUMÁ(§ 114 OSŘ):

- Zda nemá žaloba vady
- Zda jsou splněny podmínky řízení
- Zaplacení soudního poplatku

ZKOUMÁNÍ VAD PODÁNÍ

- V první řadě je zkoumáno, zda žaloba nemá vady
- Pokud ano – postup podle § 43 OSŘ
- Soud vyzve k odstranění vad a poučí, jak má být vada odstraněna
- Pokud není odstraněna, nutné rozlišit:
 - Vada neumožní další postup v řízení – odmítne usnesením
 - Vada umožní další postup v řízení – pokračuje a snaha o její odstranění

PROCESNÍ PODMÍNKY – POJEM - § 103 OSŘ

- Procesní podmínky- předpoklady formální povahy za jejichž splnění může soud rozhodnout ve věci samé (meritorně)
- Nedostatek v procesních podmínkách vede k zastavení řízení
- Do procesních podmínek není možné řadit věcnou legitimaci

VYBRANÉ NEJDŮLEŽITĚJŠÍ PROCESNÍ PODMÍNKY

- Podmínky na straně soudu
 - Pravomoc
 - Příslušnost
- Podmínky na straně účastníků
 - Způsobilost být účastníkem řízení
 - Procesní způsobilost
 - V některých případech zastoupení (zejm. § 22 OSŘ)
- Negativní procesní podmínky
 - Litispendence
 - Res Iudicata

NEDOSTATKY V PROCESNÍCH PODMÍNKÁCH

- Odstranitelné
- Neodstranitelné

ZKOUMÁNÍ PROCESNÍCH PODMÍNEK

- Obecně - zkoumány po celou dobu řízení (vyj. – např. místní příslušnost - § 105 OSŘ)

PROCESNÍ PODMÍNKY NA STRANĚ SOUDU

- Právní moc - § 104/1 OSŘ
- Věcná příslušnost - § 104a OSŘ –POUZE
- Místní příslušnost - § 105 OSŘ

PROCESNÍ PODMÍNKY NA STRANĚ ÚČASTNÍKŮ ŘÍZENÍ

- Způsobilost být účastníkem řízení – neodstranitelný nedostatek obecně
 - Možné procesní nástupnictví podle § 107
- Procesní způsobilost – odstranitelný
 - Ustanoví zástupce

NEGATIVNÍ PROCESNÍ PODMÍNKY

- Litispendence – neodstranitelný nedostatek
 - § 83 OSŘ
- Res Iudicata – neodstranitelný nedostatek
 - § 159a odst. 4 OSŘ

ZAPLACENÍ SOUDNÍHO POPLATKU

- Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích
- Kdy vzniká poplatková povinnost?
- Jak je možné poplatek zaplatit?
- Jak má soud postupovat v případě, že není poplatek zaplacen?

ZAPLACENÍ SOUDNÍHO POPLATKU

- Soud vyzve k zaplacení
- Jak lze na výzvu reagovat? Např. žádost o osvobození od soudního poplatku dle § 138 OSŘ
- Pokud není zaplacen – soud řízení zastaví (ve výzvě k zaplacení je účastník o tomto poučen soudem)
- Lze i po zastavení řízení poplatek zaplatit?

CO BY SI MĚL SOUD DÁLE VYJASNIT V RÁMCI PŘÍPRAVY JEDNÁNÍ (MIMO ODSTRANĚNÍ VAD ŽALOBY A SPLNĚNÍ PROCESNÍCH PODMÍNEK?)

- Jaké skutečnosti jsou mezi stranami sporné
- Jaké důkazy budou muset být provedeny
- Jednání má být připraveno taky, aby bylo možné rozhodnout při prvním jednání! - § 114a/1 OSŘ

JAKÉ INSTITUTY MŮŽE SOUD PRO PŘÍPRAVU JEDNÁNÍ POUŽÍT?

- Prostá výzva
- Kvalifikovaná výzva
- Přípravné jednání

PROSTÁ VÝZVA

- § 114a odst. 2 písm. a):
- žalovaného, popřípadě ostatní účastníky, kteří nepodali návrh na zahájení řízení, vyzve, aby se ve věci písemně vyjádřili a aby soudu předložili listinné důkazy, jichž se dovolávají, ledaže se takový postup jeví s ohledem na povahu věci neúčelným;
- S případným nereagováním není spojen žádný negativní následek

KVALIFIKOVANÁ VÝZVA

- Soud uloží žalovanému, aby se (pokud neuznává nárok) vyjádřil k věci písemně a uvedl rozhodující skutečnosti a připojil listinné důkazy
- Má formu usnesení
- Soud zde určí lhůtu (min. 30 dnů od doručení usnesení).
- Musí zde již poučit o tom, že v případě nevyjádření se bude soud postupovat tak, jako by žalovaný nárok uznal – možnost vydat rozsudek pro uznání

- Nelze ve věcech, kde není možné uzavřít soudní smír
- Kvalifikovanou výzvu nelze vydat nebo doručit po přípravném jednání nebo po prvním jednání ve věci.

PŘÍPRAVNÉ JEDNÁNÍ

- Nařizuje předseda senátu v těch případech, pokud se takový postup nejeví neúčelný
- Nejde o jednání v pravém slova smyslu
- Nepostupoval-li kvalifikovanou výzvou
- Neveřejné
- Nedostaví-li se žalovaný – má se za to, že uznává nárok – možnost vydat rozsudek pro uznání
- Na přípravném jednání soud zejména:
 - Objasní naplnění podmínek řízení
 - Pokusí se o smírné řešení věci
 - Vyzve účastníky k doplnění svých tvrzení

KONCENTRACE ŘÍZENÍ

- Novelou č. 7/2009 zavedeny prvky koncentrace v současné podobě
- Důvod – zbytečně neprodlužovat soudní řízení
- Právní úprava: zejm. §118b OSŘ (dále např. § 205a OSŘ)
- Účastníci ve sporném řízení musí tvrdit všechny skutečnosti a uvést důkazy
 - do konce přípravného jednání (popřípadě do konce lhůty dané soudem)
 - do konce prvního jednání (popřípadě do konce lhůty dané soudem)
- K pozdějším návrhům soud nepřihlédne - ovšem v § 118b odst. 1 jsou stanoveny výjimky
 - jimiž má být zpochybněna věrohodnost již provedených důkazů
 - nastaly po přípravném jednání
 - nemohl účastník bez své viny včas uvést
 - účastník byl poučen dle § 118a odst. 3 OSŘ

JEDNÁNÍ

- Obecně nutné nařít jednání (výjimky - § 115a OSŘ)
- Základní průběh jednání - § 118 OSŘ

- Jednání je veřejné(výjimky) - § 116 OSŘ

- §116a OSŘ – účastník má právo na konzultace s podpůrcem
 - (namítne-li podpůrce neplatnost právního jednání – soud k této námitce přihlédne)
- Odročení jednání - § 119 OSŘ – jen z důležitých důvodů
- Poučovací povinnost:
 - § 118a OSŘ – poučovací povinnost
 - § 119a OSŘ

DĚKUJI ZA POZORNOST

